

Sources:

וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פְּרַעְהָ: (ח) וַיֹּאמֶר
 פְּרַעְהָ אֶל־יַעֲקֹב כַּמָּה יָמֵי שְׁנַי
 חַיֶּיךָ: (ט) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פְּרַעְהָ
 יָמֵי שְׁנַי מְגֹרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאת שָׁנָה
 מֵעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנַי חַיִּי וְלֹא
 הִשְׁיֵגוּ אֶת־יָמֵי שְׁנַי חַיִּי אֲבֹתִי בְיָמֵי
 מְגֹרֵיהֶם: (י) וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פְּרַעְהָ

רמב"ן:

ט. מעט ורעים היו ימי שני חיי. לא ידעתי טעם הזקן אבינו, מה מוסר הוא שיתאונן אל המלך, ומה טעם לאמר ולא השיגו את ימי שני חיי אבותי, כי אולי עוד ישיגם ויחיה יותר מהם. ונראה לי כי יעקב אבינו זרקה בו שיבה והיה נראה זקן מאד, ופרעה תמה על זקנותו כי אין רוב אנשי זמנו מאריכים ימים כל כך, שכבר קצרו שנותם, ולכן שאל לו כמה ימי שני חייך, כי לא ראיתי כמותך זקן בכל מלכותי, אז ענה יעקב כי ימיו שלשים ומאת שנה, ואל יתמה בהם כי מעט הם כנגד שנות אבותיו שחיו יותר, אבל מפני היותם רעים בעמל ואנחה זרקה בו שיבה ונראה זקן מאד:

דעת זקנים

(ח) כמה ימי שני חייך. פשט לפי שראהו זקן מאד ושערות ראשו חקנו לזנות מרוב הזקנה שאל כן והוא ענהו ימי מגורי שלשים ומאת

דעת זקנים

שנה מעט ורעים כלומר מעטים הם שנותי אלא מחוך רעות שהיה לי קפלה עלי זקנה. מדרש נשעה שאמר יעקב מעט ורעים היו אמר לו הקב"ה אני מלטחין מעשו ומלכין והחורתי לך דינה גם יוסף ואמה מתרעם על חייך שהם מעט ורעים חייך שמנין החיבות שיש מן ויאמר עד זימי מגורי כך יחסרו משנותיך שלא תחיה כחיי יצחק אביך והם ל"ג חיבות וזמנין זה נחסרו מחיי שהרי יצחק חי ק"פ שנה ויעקב לא חי אלא קמ"ז:

(ט) מעט ורעים. לפי שנראה יעקב בעיניו זקן יותר מדאי ששאל לו כמה ימי שני חייך השיב לו יעקב מעט הם אבל רעים הם ולכן אני נראה בעיניך זקן יותר מדאי: (יג) ותלה. כמו ותכה מן ויאמר עד זימי מגורי כך יחסרו משנותיך שלא תחיה כחיי יצחק אביך והם ל"ג חיבות וזמנין זה נחסרו מחיי שהרי יצחק חי ק"פ שנה ויעקב לא חי אלא קמ"ז:

אֲחֵיכֶם אֶתְכֶם: (1) וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל
לָמָּה הִרְעוּתֶם לִי לְהַגִּיד לְאִישׁ
הָעוֹד לָכֶם אֶת: (2) וַיֹּאמְרוּ שְׂאוּל

מדרש רבה:

לנו דברים של אמת ואנו משיבים אותו דברים של בטלה • ויאמר
ישראל למה הרעותם לי וגו' • רבי לוי בשם רבי חמא בר חנינא
מעולם לא אמר יעקב אבינו דבר של בטלה אלא כך אמר הקב"ה
אני עוסק להמליך את בנו במצרים והוא אומר למה הרעותם לי •
(י"ג) היא דהוא אמר (ישעיה ס) נסתרה דרכי מה' ומאלהי וגו' • ויאמרו

אֲבִיהֶם: (חמישי) (כח) וַיֹּאמֶר
יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד-יוֹסֵף בְּנֵי הִי אֵלֶיכָּה
וְאֶרְאֶנּוּ בְּטָרֶם אֲמוֹת: מו (ז) וַיִּסַּע

מדרש רבה:

לאו אתם אומרים לו בשעה שמו שמו
ערופה הייתי עוסק • הה"ד וירא את העגלות ותחי רוח • ויאמר
ישראל רב • רב כחו של יוסף בני שכמה צרות הגיעוהו ועדיין

הוא (י) עומד בצדקו הרבה מטני שחטאתי שאמרתי (ישעיה ס) נסתרה
דרכי מה' • ובטוח אני שיש לי במה רב טובך: ד' ויסע ישראל

כלי יקר

(ח) כמה ימי שני חייך. לפי שהוגד לפרעה שכאשר בא יעקב היה הנילוס עולה לרגליו, והיה פרעה שמח על זה מאוד וחשב שכל זמן שיעקב חי יעלה הנילוס לרגליו לעולם וישקה את פני האדמה, וכאשר ראה את יעקב והנה הוא דל וכחוש ורקות בשר כמשפט הזקנים חשב פרעה שודאי הוא מופלג בזקנה והיום או מחר ימות, וא"כ במאי שמחו המצרים, כי במותו יחזור הנילוס למקומו, על כן שאלו כמה ימי

חייך, והשיב לו ימי שני מגורי מעט ורעים, הזכיר לשון מגורי לומר שלא מחמת רוב ימים הוא כל כך כחוש ורזה כי אם מחמת פחד ומגור מסביב, כי את אשר יגורתי יבא לי וכמה צרות צרורות באמתחותי

עלי היו כלנה כל משך זמן שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי חיי ולא הגיעו את שני חיי אבותי, ויש לי עוד תקוה להגיע לפרק אבא שהיה חי מאה ושמונים שנה, אע"פ שגם המה היה להם מגור מסביב מכל מקום האריכו ימים, לכך נקט לשון מגוריהם גם כלפי אבותיו: